

Соріна О.О.

кандидат економічних наук, доцент

Брик Т.В.

магістр

Національний університет «Запорізька політехніка»

м. Запоріжжя, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОЄКТНИХ КОМАНД

Ефективна проектна команда є одним з чинників, що визначають успіх проекту. Під командою проекту будемо розуміти сукупність окремих осіб і груп, залучених до виконання проекту і відповідальних перед керівником або менеджером проекту за його реалізацію. Проте для великих і середніх проєктів, які можуть мати десятки, сотні, тисячі учасників, під командою проекту нерідко розуміють керівництво проекту, що складається з менеджера проекту і менеджерів, відповідальних за окремі напрямки діяльності [1]. Під час його здійснення проєкт-менеджеру та керівникам підприємства, де реалізується проєкт, потрібно вирішувати низку специфічних завдань, пов'язаних із плануванням, реалізацією, контролем, відповідальністю, комунікаціями, мотивацією праці, конфліктами, владою, лідерством тощо [2].

Науковці [2-7] мають різні погляди на особливості формування проектних команд. Серед таких особливостей вважаємо за доцільне розглянути принципи створення команди, вимоги до керівника проекту та вимоги до працівників команди.

Як основні принципи формування проектних команд, у літературних джерелах найчастіше згадуються: принцип відношення до команди проекту як до інструменту, який забезпечує успіх управління; оновлення проєктної команди; створення банку знань за проектом; принцип організації спільної командної роботи та створення сприятливого робочого середовища; синергізм; тимчасовість існування проєктної команди; принцип інтеграції різних компетенцій у команді; розвитку загальних цінностей та норм у команді; мотивації та залученості команди до досягнення цілей проекту; рівності всіх членів команди [2]. Проте через розвиток проєктного управління та динамічність зовнішніх умов, з'явилася потреба адаптації вказаних принципів до реалій сьогодення. Так, на думку авторів [3-5], у сучасних умовах формування проєктної команди повинно відбуватися на основі оновлених принципів: обґрунтованості та необхідності проекту та його фінансування; адаптації та аналізу; принципу партнерства та інтеграції команд в управлінні проектами [3]; принципу лідерства; гнучкості структури проєктної команди; розширення повноваження проектних команд; залучення інноваторів [5].

Другим важливим аспектом формування проєктної команди вважаємо особливі вимоги до керівника проекту. Для успішного керівництва проектом необхідно завжди мати глибоке розуміння цілей, стратегії та політики компанії. Це дозволяє керівникові ефективно вирішувати труднощі, які виникають, оскільки його завданням є знаходження оптимальних рішень через компроміси.

Серед основних вимог до керівника проекту у літературних джерелах згадуються наступні: здатність здійснювати цільове управління; діяти в умовах обмеження часу; керувати командою різнопрофільних спеціалістів, яка часто має тимчасовий характер існування; бути згодним мати, «горизонтальну» кар'єру, що полягає в управлінні все складнішими і масштабнішими проектами та головною мотивацією – бонус за результатами проекту[6]. Інститут діагностики менеджменту в Гамбурзі запропонував систему вимог до менеджера проекту, що включає наступні критерії: розумові здібності; соціальне відношення; ставлення до роботи; володіння технологією й інноваціями; готовність до інтернаціоналізації менеджменту; здатність опанування складного комплексу прийняття рішень; високий ступінь гнучкості; робота з різними системами мотивації; готовність до ризику; знання людей для вибору співробітників [7].

Останньою особливістю формування проектної команди вважаємо визначення вимог до працівників команди. Так, на думку Кононенко І.В. та Сушко Г.В., ці вимоги повинні охоплювати низку компетенцій, серед яких відмічаються соціальні (особові якості); професійні (вимоги середовища); індивідуальні (знання іноземних мов, навички комунікації, тощо); командні (прийняття рішень, участь у нарадах, тощо); проектні (участь у командних процесах, здатність надавати вплив) та організаційні компетенції (участь у заходах) [8].

Отже, розвиток проектного менеджменту потребує сучасних проектних команд, створення яких, в свою чергу, повинно спиратися на новітні принципи та враховувати вимоги як до керівника команди, так і до її членів.

Література:

1. Зуб, А.Т. Управління проектами: підручник і практикум для академічного бакалавріату. вид. Юрайт, 2014. 422 с.
3. Батенко, Л.П., Загородніх О.А., Ліщинська В.В. Управління проектами: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2003. 231 с.
4. Дебора А., Бресман Х. Команди прориву: джерела інновацій і лідерства в галузі. Менеджмент для управлінців. URL: www.management.com.ua (дата звернення 27.10.2023).
5. Дебора А., Бресман Х. Стрімко змінний світ. Нові види організацій, нові види команд. Менеджмент для управлінців. URL: www.management.com.ua (дата звернення 27.10.2023).
6. Оленіч, А.В., Шацька, З.Я. Формування і розвиток проектної команди в сучасних умовах. *Актуальні проблеми економіки*, №10(136).с.7.
7. Ганза, І. В. Специфіка формування проектної команди: управлінський аспект. *Ефективна економіка*. 2015. №7 URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4212> (дата звернення 27.10.2023).
8. Павлова С.І. Формування і розвиток проектної команди. Менеджмент в інноваційному розвитку економіки: проблеми та перспективи.
9. Кононенко І.В., Сушко Г. В. Формування команди проекту з розробки інформаційно-комунікаційних технологій. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. №5(том 73), с.307-318.